

Hmotný bod

Tuhle historku znám od pana profesora Kvasnici. Je natolik milá, že určitě stojí za převyprávění. V dobách dávno minulých, kdy v naší zemi vládli komunisté ruku v ruce s dělnickou třídou, panovaly prapodivné zvyklosti. Dělníci nejen vládli naší zemi, ale komunistická garnitura si vymyslela zajímavý způsob jejich vzdělávání. Čas od času přivezli autobusem skupinu lidí z venkova do Prahy na povinnou vzdělávací přednášku. Téma bylo zpravidla natolik odtažitě, že by ho těžko strávil i odborník. Nicméně povinná přednáška netrvala věčně a po ní byl pro prostor zajít do některé z pražských hospod nebo jistě neméně lákavá možnost nákupů v pražských obchodech.

Přednášku zpravidla musel pronést některý z renomovaných odborníků, pro kterého rozhodně nešlo o nijak příjemnou povinnost. Koneckonců atmosféra na straně publika nebyla o nic lepší, dělníci nejrůznějších profesí by nepochybně raději strávili čas v restauraci nebo obchodním domě než na přednášce o vlivu radiových vln na vývoj larvy bource morušového.

V oné podivné době, kdy absurdit nebyl nikdy dostatek, dostal známý vysokoškolský profesor Brdička zajímavý politický úkol – seznámit dojičky a ošetřovatele krav s teoretickou mechanikou. Přednáška se měla konat v přednáškovém sále Městské knihovny v Praze. Panu profesorovi muselo být jasné, že žádný velký zájem publika o svůj obor nezíská, přesto se pokusil o nemožné. Zvolil téma mimořádně poutavé – lety do vesmíru a přistání člověka na Měsíci. Vždyť bez teoretické mechaniky by nebylo možné předpovědět dráhu vesmírného plavidla a vesmírné mise byly na tomto oboru bytostně závislé.

Těžko již odhadnout, zda byl více znechucen pracující lid v sále nebo renomovaný vysokoškolský odborník. Na obou stranách bariéry šlo o ztrátu drahocenného času. V již tak vypjaté situaci si pan profesor povšimnul, že v sále není tabule a napadnul ho zavrženíhodný vtip. Podařilo se mu přesvědčit organizátory akce, že bez tabule a křídly není možné přednášku o teoretické mechanice uspořádat. Organizátoři se tedy jali shánět tabuli. Pracující lid v sále s nelibostí nesl, že se počátek přednášky odsouvá a doba na posezení v hospůdce a na nákupy se úměrně tomu zkracuje. Pan profesor byl ale neoblomný a po půl hodině se dočkal tabule i křídly a přednáška mohla začít.

Vyprávěl o pilotovaných i nepilotovaných letech, o předpovědi drah nebeských těles a o mnohých dalších zákoutích fyziky a teoretické mechaniky zejména. V závěru přednášky se otázal spícího pléna: „A víte, co to je hmotný bod?“ Nikdo to samozřejmě nejenom nevěděl, ale také to nikoho ani nezajímalo. Pan profesor se nenechal vyvést z míry a obřadně vzal připravenou křídu a zapíchnul ji do tabule. Ukázal na malou bílou skvrnku, která na černém povrchu ulpěla a obřadně pravil: „Soudruzi a soudružky, to si neumíte ani představit, ale hmotný bod je ještě menší!“ Bylo to poprvé a naposledy co použil tak těžce získanou tabuli.